

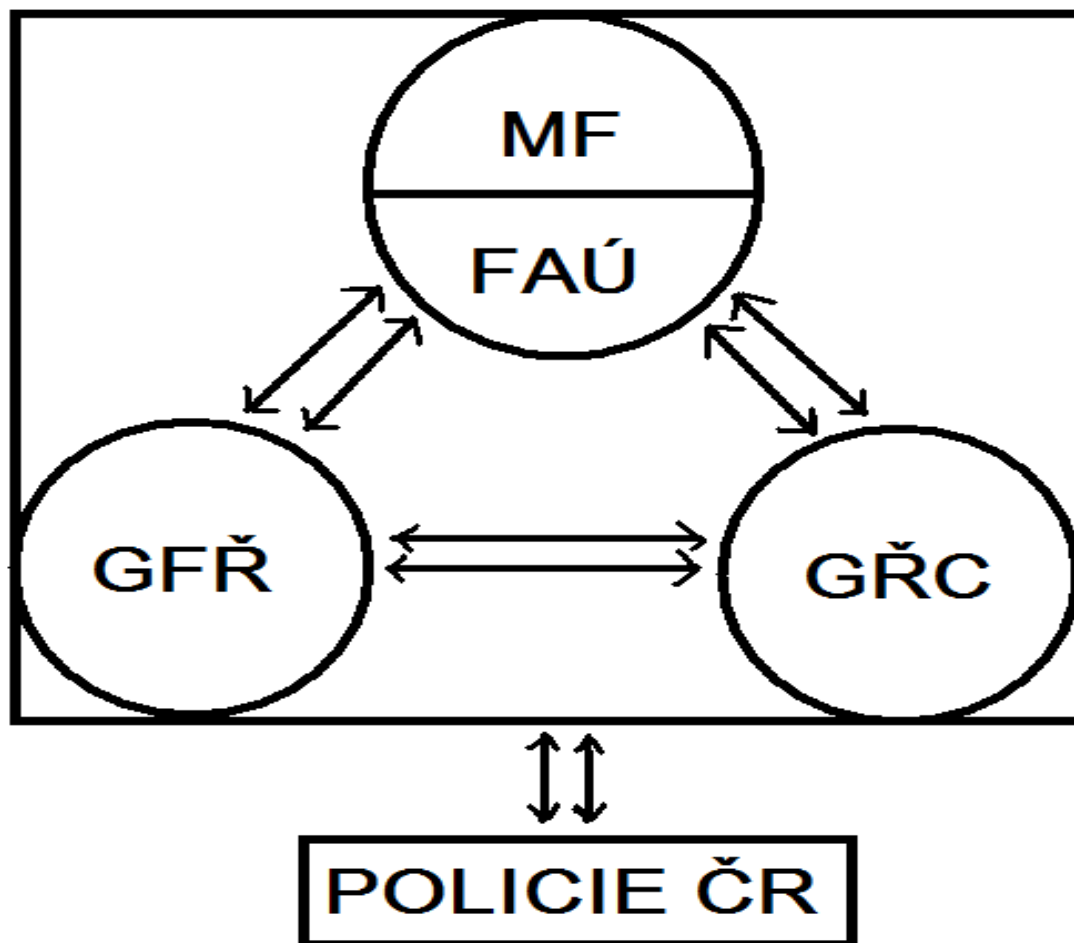

Boj proti daňovým únikům

Miroslav Kalousek
ministr financí

19. května 2011

Koordinace boje proti daňovým únikům

Koordinace boje proti daňovým únikům

- Zlepšení součinnosti a výměny informací mezi MF (FAÚ), GFR a GRC
- GFR bude mít možnost spolupracovat se zpravodajskými službami ČR
- Rozšíření přístupu k údajům z daňového řízení pro specializovanou policejní složku a Generální inspekci bezpečnostních sborů pro vybrané oblasti (od 2012)
- Pořízení moderního vyhledávacího a analytického software pro daňovou správu a FAÚ

Nový daňový řád

- Možnost stanovení daně i po uplynutí lhůty v případě odhalení daňového trestného činu
 - ✓ Od 1. ledna 2011 zavedena možnost stanovení daně i po uplynutí lhůty pro stanovení daně na základě pravomocného rozhodnutí soudu o spáchání **daňového trestného činu**, tj.
 - Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby
 - Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby
 - Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení
 - ✓ Nezbytný předpoklad pro to, aby zkrácená či neodvedená daň mohla být zároveň vybrána
 - ✓ Působí i jako preventivní opatření proti daňovým únikům

Reorganizace daňové (finanční) správy

- Souvislost s daňovou reformou a vznikem Jednoho inkasního místa (JIM)
- Posílení flexibility a specializace
- Nová soustava Finanční správy ČR od 1.1.2012:
 - ✓ Generální finanční ředitelství (samostatné od 2011)
 - ✓ 14 finančních úřadů s krajskou územní působností
 - ✓ Specializovaný finanční úřad
 - Finanční úřad s celostátní působností pro velké daňové subjekty (obrat 2 mld. Kč) a specifické daňové subjekty (banky, pojišťovny atd.)
 - Specializace pracovníků, kteří se věnují boji s daňovými úniky

Daňové úniky v oblasti DPH

- Podvody při dodání různého zboží v rámci EU, nově i u služeb:
 - ✓ Cirkulace daného zboží v EU, neuhrazení daně na výstupu v obchodním řetězci na území ČR, např. barevné kovy, elektronické součástky, emisní povolenky, webové služby atd.
- Tuzemsko – pohonné hmoty
- Zneužití daňového režimu při vývozu/dovozu (textil, obuv, sklo)
- Evropská komise konstatovala, že současný systém DPH je náchylný k daňovým podvodům

Realizovaná legislativní opatření - DPH

Režim přenesené povinnosti (reverse charge), účinný od 1. 4. 2011

- Cílem je eliminovat daňové podvody se záměrným neuhrazením výstupní DPH v obchodním řetězci
- Poskytovatel zdanitelného plnění v tomto režimu dodává plnění bez daně, tuto má povinnost přiznat příjemce zdanitelného plnění, který má zároveň při splnění ostatních zákonných podmínek nárok na odpočet daně
- Poskytovatel i příjemce zdanitelného plnění v tomto režimu mají nově povinnosti předložit elektronicky tzv. výpis z evidence pro daňové účely (nutné z pohledu kontroly dodržování režimu)
- Pro zlato, emisní povolenky, odpad a šrot, od 2012 stavební práce

Realizovaná legislativní opatření - DPH

Institut ručení za nezaplacenou daň, účinné od 1.4.2011

- Důkazní břemeno na daňové správě
- Ručitel = příjemce tuzemského zdanitelného plnění, který:
 - ✓ v okamžiku uskutečnění tohoto zdanitelného plnění věděl nebo vědět měl a mohl, že poskytovatel tohoto plnění DPH na výstupu úmyslně neuhradí, zkrátí daň nebo vyláká daň. výhodu a nebo
 - ✓ přijal zdanitelné plnění, které je zatíženo (neuhrazenou) DPH na výstupu, za cenu zcela zjevně odchylnou od ceny obvyklé přičemž odchylka je bez ekonomického opodstatnění

Realizovaná legislativní opatření - DPH

Institut zvláštního zajištění daně, účinný od 1. 4. 2011

- Příjemce zdanitelného plnění, který uhradil za poskytovatele předmětnou DPH na výstupu přímo správci daně, se již nedostane do postavení ručitele – možnost preventivní ochrany pro odběratele
- Úhrada se provede na osobní depozitní účet vedený u místně příslušného správce daně poskytovatele zdanitelného plnění a musí být identifikována dle pokynů zveřejněných na internetu české daňové správy <http://cds.mfcr.cz> v sekci „Legislativa a metodika“.

Realizovaná legislativní opatření

Zákon o PHM – účinnost 21. 4. 2011

- cílené opatření na boj s daňovými podvody v oblasti PHM
- novela zákona 311/2006 Sb., o pohonných hmotách + související vyhláška 103/2011
- vznik registru distributorů PHM – veden GŘC
- každý distributor PHM je povinen se zaregistrovat v tomto registru, nákupy a prodeje PHM pouze mezi registrovanými subjekty
- významné pokuty za nesplnění povinností

Další opatření - DPH

- Reverse charge u PHM nebyl Evropskou komisí povolen
- Systém EUROFISC – podle Nařízení Rady EU - systém pro rychlou a cílenou výměnu informací mezi členskými státy za účelem detekce intra-komunitárních daňových podvodů (ČR plně do systému zapojena)
- Intenzivnější kontrolní akce u PHM
 - ✓ Provedena daňová kontrola u 371 subjektů
 - ✓ Provedeno vytýkácí řízení u 441 subjektů
 - ✓ Vydáno celkem 1953 rozhodnutí o uložení záznamní povinnosti
 - ✓ Vyměřeno resp. doměřeno celkem 11,6 mld. Kč
 - ✓ Vydány zajišťovací příkazy na daňovou povinnost ve výši 8,9 mld.Kč
 - ✓ Ve 46 případech oznámil správce daně podezření ze spáchání trestného činu

Chystané legislativní změny

- Pro rok 2012
- Rozšíření institutu ručení – na situace bezhotovostních plateb, pokud nejsou podrobeny kontrolním mechanismům zákona č. 253/2008 Sb. (zákon o praní špinavých peněz)
- Zajišťovací příkaz v případě zajištění daně z přidaného hodnoty
 - ✓ Účinnost a vykonatelnost zajišťovacího příkazu přímo okamžikem jeho vydání
 - ✓ Umožní včasné zajištění daňového úniku u subjektu v okamžiku, kdy ještě disponuje finančními prostředky
- Zahájena diskuse na EU úrovni o budoucím směřování systému DPH – tzv. Zelená kniha

Převodní ceny – daň z příjmů

- = Ocenění transakcí uskutečňovaných mezi spojenými osobami, a to za účelem zjištění odpovídajícího základu daně
- Základem je tzv. princip tržního odstupu, tzn. že ocenění a podmínky transakcí mezi spojenými osobami by měly odpovídat srovnatelným transakcím mezi na sobě nezávislými subjekty
 - Jedná se zejména o nadnárodní společnosti, tj. o problém spravedlivého rozdělení zisků mezi zainteresované státy resp. zamezení možného přenosu zisků (základu daně) z ČR do jiných daňových jurisdikcí
 - K tomuto účelu vytváří daňová správa metodické pokyny (např. dokumentace)
 - Lze využít institut závazného posouzení

Převodní ceny – daň z příjmů

Intenzifikace kontrol převodních cen:

- V roce 2010 nárůst počtu kontrol o více než 10 % (více než 220 kontrol)
 - ✓ Růst částek doměřené daně (za 2010 doměřeno cca 94 mil. Kč, snížení ztráty 53 mil. Kč)
 - ✓ Analýzy rizikových subjektů – i za použití databází
 - ✓ Kontrola i v rámci spolupráce se zahraničními daň. správami (např. formou simultánní daňové kontroly)
 - ✓ Důraz na kontrolu převodních cen také v rámci tuzemských podniků

Mezinárodní spolupráce – přímé daně

- 1) Smlouvy o zamezení dvojího zdanění
- 2) Směrnice Rady 77/799/EHS o vzájemné mezinárodní pomoci při správě daní
 - ✓ V roce 2010 doměřeno cca 35 mil. Kč
- 3) Daňové ráje - Smlouvy o výměně informací v daňových záležitostech (TIEA) Sjednávány s „daňovými ráji“, resp. zeměmi, nepokrytými plnou smlouvou o zamezení dvojího zdanění
 - ✓ Sjednáno: Ostrov Man, Guernsey, Jersey, Britské Panenské ostrovy, Bermudy
 - ✓ V jednání: Kajmanské ostrovy, San Marino a další

Mezinárodní spolupráce – přímé daně

Směrnice Rady 2003/48/ES o zdanění příjmů z úspor, mezinárodní smlouvy

Automatická výměna informací o příjmech úrokového charakteru rezidentů – fyzických osob

- Státy EU a zámořská závislá území (UK a NL)
- Třetí státy: Andorra, Lichtenštejnsko, San Marino, Švýcarsko, Monako
 - ✓ Srážková daň z vyplacených příjmů, přičemž 75% výnosu je převáděno do země rezidence příjemce platby – Česká republika

Výnos ze srážkové daně (mil. Kč):

2006	2007	2008	2009
81,3	93,5	129,6	79,8

Celní správa

Reorganizace Celní správy ČR

- zrušení středního článku řízení
- zjednodušení celních procedur
- zvýšení flexibility a posílení akceschopnosti

Celní správa

- Hlavní zájmové komodity: tabák a tabákové výrobky, líh a lihoviny, minerální oleje
- V období 2010 – 2011 realizováno několik celorepublikových kontrolních akcí v oblasti přepravy, prodeje a skladování vybraných výrobků
- Oblast lihu a lihovin – GASTRO, GASTRO II, GASTRO III, MARKET
- Oblast minerálních olejů – PETROL
- Oblast tabákových výrobků – TRAFIKA, DÁLNICE, PASCHA
- Oblast tzv. kombinovaných kontrol ve vybraných rizikových regionech (Praha, Ml. Boleslav, K. Vary)

Celní správa

Případy v oblasti lihu a lihovin

rok	počet případů	láh a lihoviny v tis. l	únik na daních v mil. Kč
2009	381	300	14
2010	641	400	25

Celní správa

Případy tabáku a tabákových výrobků

rok	počet případů	tabák v t	tabákové výrobky v mil. ks	únik na daních v mil. Kč
2009	368	142	40	169
2010	404	118	29	161

Celní správa

Případy v oblasti minerálních olejů

rok	počet případů	minerální oleje v mil. l	únik na daních v mil. Kč
2009	74	7,5	62
2010	106	17,5	193

Celní správa

Trestní prověřování

	2009	2010
podezření ze spáchání TČ	672	861
předáno do vyšetřování PČR	286	301
realizováno ve zkráceném řízení (§ 179c trestního řádu)	46	93

Finanční analytický útvar MF

- Zaměření je ze zákona prioritně směřováno do oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
- V případě zjištění skutečností nasvědčujících spáchání jakéhokoliv trestného činu je podáváno trestní oznámení, v mnoha případech se jedná právě o podezření z daňové trestné činnosti
- V rámci šetření jednotlivých podezřelých obchodů jsou často zjištěny skutečnosti významné pro činnost územních finančních orgánů nebo celních orgánů, kterým jsou zjištění FAÚ předávány

Finanční analytický útvar MF

Typologie předávaných informací:

- Informace nasvědčující existenci karuselových řetězců
- Informace nasvědčující tvorbě fiktivních nákladů
- Informace o využívání účtů, neznámých správci daně, k podnikatelské činnosti

Finanční analytický útvar MF

Využitelnost informací:

- Informace FAÚ napomohly jen za období roku 2010 u subjektů obchodujících s PHM k doměření daňové povinnosti v řádech miliard Kč
- V roce 2010 podal FAÚ v souvislosti s obchody s PHM několik trestních oznámení s uplatněním dočasné blokace finančních prostředků na účtech
- Zároveň byla poskytnuta informace správci daně, který z blokováných prostředků následně uspokojil své pohledávky za dotčenými subjekty (cca 80 mil. Kč)

Finanční analytický útvar MF

- FAÚ často zjišťuje výrazné rozpory mezi skutečným majetkem oznamovaných subjektů a jejich deklarovanými příjmy
- V souladu se svým základním předmětem činnosti se zaměří na zjištění, zda v těchto případech nedochází k legalizaci výnosů z trestné činnosti
- Dotčené subjekty deklarovaly za rok 2010 správci daně své příjmy výrazně reálněji než v předchozích obdobích
- U některých se jednalo např. o přiznání příjmů v řádech desítek milionů Kč oproti v minulosti přiznávaným statisícům Kč

Finanční analytický útvar MF

Výsledky činnosti: 2011 (leden-duben)

rok	počet přijatých oznámení	podaných trestních oznámení	Předáno daňové/celní správě	Zajištěné hodnoty v mil. Kč
2008	2320	78	135	nesledováno
2009	2224	191	182	192
2010	1887	296	639	287
2011	711	77	448	335